

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**1^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ****A. ΚΕΙΜΕΝΟ**«Η ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ»

Κατά δέ τήν Ὀλυμπίαν ὁδόν ἔστιν ὄρος πέτραις ὑψηλαῖς ἀπότομον, Τυπαῖον καλούμενον. Κατά τούτου τάς γυναῖκας Ἡλείοις ἐστὶν ὠθεῖν νόμος, ἣν φωραθῶσιν ἐς τὸν ἀγῶνα ἐλθουσαι τὸν Ὀλυμπικόν ἢ καὶ ὄλως ἐν ταῖς ἀπειρημέναις σφίσιν ἡμέραις διαβᾶσαι τὸν Ἀλφειόν. Οὐ μὴν οὐδέ ἀλῶναι λέγουσιν οὐδεμίαν, ὅτι μὴ Καλλιπάτειραν μόνην, ἣ ὑπὸ τινων καὶ Φερενίκη καλεῖται. Αὕτη προαποθανόντος αὐτῆ τοῦ ἀνδρός, ἐξεικάσασα αὐτὴν τὰ πάντα ἀνδρὶ γυμναστῆ, ἤγαγεν ἐς Ὀλυμπίαν τὸν υἱὸν μαχούμενον· νικῶντος δέ τοῦ Πεισιρόδου, τό ἔρυμα ἐν ᾧ τοὺς γυμναστάς ἔχουσιν ἀπειλημένους, τοῦτο ὑπερπηδῶσα ἡ Καλλιπάτειρα ἐγυμνώθη. Φωραθείσης δέ ὅτι εἶη γυνή, ταύτην ἀφιασιν ἀζήμιον καὶ τῷ πατρὶ καὶ ἀδελφοῖς αὐτῆς καὶ τῷ παιδί αἰδῶ νέμοντες – ὑπῆρχον δὴ ἅπασιν αὐτοῖς Ὀλυμπικαὶ νῖκαι – ἐποίησαν δέ νόμον ἐς τό ἔπειτα ἐπὶ τοῖς γυμνασταῖς γυμνοὺς σφᾶς ἐς τὸν ἀγῶνα ἐσέρχεσθαι.

Παυσανίας, *Ελλάδος Περιήγησις* 5.6.7-8 (διασκευή)

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Τι ακριβῶς ορίζει ο νόμος των Ηλείων;
 - Ποιες ἦταν οι συνέπειες της πράξης της Καλλιπάτειρας;
- Να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις των ουσιαστικών: *ἀγῶνα, ἀνδρός, πατρί*.
- Να γραφούν στο ἴδιο πρόσωπο υποτακτικῆς και προστακτικῆς ενεστώτα, αορίστου και παρακειμένου τα παρακάτω ρήματα: *τάττετε, ἐλπίζουσι*.
- Να γράψετε το εἶδος και το υποκείμενο των παρακάτω μετοχών και να δηλώσετε αν είναι συνημμένες ἢ ἀπόλυτες: *προαποθανόντος, ἐξεικάσασα, φωραθείσης*.
- Να γράψετε τρεις σύνθετες λέξεις του ρήματος *φέρω*.
 - Να αναλύσετε στα συνθετικά τους μέρη τις παρακάτω λέξεις: *Φερενίκη, προαποθανόντος*.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. α. Ο νόμος των Ηλείων ορίζει ότι όποια γυναίκα συλληφθεί επ' αυτοφώρω να έχει εισέλθει στο χώρο τέλεσης των Ολυμπιακών αγώνων ή να έχει διαβεί τον Αλφειό ποταμό κατά τις απαγορευμένες για τις γυναίκες ημέρες θα γκρεμίζεται από το Γυπαίο όρος.

β. Η ίδια η Καλλιπάτειρα δεν υπέστη κάποια τιμωρία για την πράξη της, καθώς προερχόταν από οικογένεια ολυμπιονικών. Έτσι οι Ελλανοδίκες δεν την τιμώρησαν, αποδίδοντας τιμή στον πατέρα, τα αδέρφια και το γιο της που είχαν διακριθεί στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ωστόσο, οι Ηλείοι ψήφισαν νέο νόμο, με τον οποίο επέβαλλαν σ' όλους τους γυμναστές να εισέρχονται στο χώρο τέλεσης των αγώνων γυμνοί. Έτσι εξασφάλιζαν ότι όλοι όσοι έμπαιναν στο στάδιο ήταν άντρες και απέτρεπαν το ενδεχόμενο να επαναληφθεί η πράξη της Καλλιπάτειρας από κάποια άλλη γυναίκα.

2. - του ἄγωνος, τῶ ἀγῶνι, τόν ἀγῶνα / τῶν ἀγῶνων, τοῖς ἀγῶσι, τούς ἀγῶνας.
 - του ἀνδρός, τῶ ἀνδρί, τόν ἀνδρα / τῶν ἀνδρῶν, τοῖς ἀνδράσι, τούς ἀνδρας.
 - του πατρός, τῶ πατρί, τόν πατέρα / τῶν πατέρων, τοῖς πατράσι, τούς πατέρας.

3.

	Υποτακτική	Προστακτική
Ενεστώτας	τάττητε	τάττετε
Αόριστος	τάξητε	τάξατε
Παρακείμενος	τεταχώς ἦτε	τεταχώς ἔστε

	Υποτακτική	Προστακτική
Ενεστώτας	ἐλπίζωσι	ἐλπίζόντων
Αόριστος	ἐλπίσωσι	ἐλπισάντων
Παρακείμενος	ἡλπικῶς ὦσι	ἡλπικῶς ὄντων

4. **προαποθανόντος:** επιρρηματική αιτιολογική μτχ, με υποκείμενο το «του ανδρός». Είναι απόλυτη.
ἐξαικάσασα: επιρρηματική χρονική μτχ, με υποκείμενο το «αυτή». Είναι συνημένη.
φωραθείσης: επιρρηματική εναντιωματική μτχ, με υποκείμενο το εννοούμενο «Καλλιπάτειρα». Είναι απόλυτη.
5. α. φερέγγυος, φορολογώ, ανωφερής.
 β. Φερενίκη: φέρω + νίκη, προαποθανόντος: πρό + από + θνήσκω.

2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δάμων και Φιντίας

Διονυσίου τυραννοῦντος τις Πυθαγόρειος ἐπιβεβουλευκῶς τῷ τυράννῳ, μέλλων δέ τῆς τιμωρίας τυγχάνειν, ἠτήσατο παρὰ τοῦ Διονυσίου χρόνον εἰς τό πρότερον ἅ βούλεται διοικῆσαι· δώσειν δ' ἔφησεν ἐγγυητὴν τῶν φίλων ἓνα. Τοῦ δέ δυνάστου θαυμάσοντος, εἰ τοιοῦτός ἐστι φίλος ὅς ἑαυτὸν εἰς τὴν εἰρκτὴν ἀντ' ἐκείνου παραδώσει, προεκαλέσατό τινα τῶν γνωρίμων ὁ Φιντίας, Δάμωνα ὄνομα, Πυθαγόρειον φιλόσοφον, ὅς ἔγγυος εὐθύς ἐγενήθη. Τινές μὲν οὖν ἐπήνουν τὴν ὑπερβολὴν τῆς πρὸς τοὺς φίλους εὐνοίας, τινές δέ τοῦ ἐγγύου προπέτειαν καὶ μανίαν κατεγίνωσκον. Πρὸς δέ τὴν τεταγμένην ὥραν ἅπας ὁ δῆμος συνέδραμεν, καρδοκῶν εἰ φυλάξει τὴν πίστιν Φιντίας. Ἦδη δέ τῆς ῥα συγλειούσης Φιντίας ἀνελπίστως ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ χρόνου ῥοπῆς δρομαῖος ἦλθε. Θαυμάσας οὖν ὁ Διονύσιος ἀπέλυσεν τῆς τιμωρίας τὸν ἐγκαλούμενον καὶ παρεκέλεσε τοὺς ἄνδρας τρίτον ἑαυτὸν εἰς τὴν φιλίαν προσλάβεσθαι.

Διόδωρος Σικελιώτης, Βιβλιοθήκη 10.4.3-6 (διασκευή)

B. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- α. Ποια χάρη ζήτησε ο Φιντίας πριν από την εκτέλεση της ποινής του;
 - β. Ποια εγγύηση έδωσε για την επιστροφή του;
- τιμωρίας, χρόνον, δυνάστου, ῥα: να κλιθούν στις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού.
- α. φυλάξει, ἀπέλυσεν: Να γράψετε τα απαρέμφατα σε όλους τους χρόνους της ενεργητικής φωνής.
 - β. ἐπιβεβουλευκῶς, θαυμάσας: Να γράψετε τις μετοχές σε όλους τους χρόνους της ενεργητικής φωνής.
- μανίαν, τῆς ῥα: Να γράψετε τα επίθετα που παράγονται από τα παραπάνω ουσιαστικά και στη συνέχεια να γράψετε προτάσεις.